

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2015. évi február hó 5. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta, és a 2015. évi február hó 6. napján nyilvánosan kihirdette az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 7.B.305/2013/78. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- II.rendű vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő emberölés büntette és az 1978. évi IV. törvény 322.§ (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott kifosztás büntette miatt emelt vád alól felmenti;
- II.rendű vádlottbűnös az 1978. évi IV. törvény 244.§ (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnpártolás büntetében;
- I.rendű vádlotta terhére megállapított kifosztás büntetét helyesen a Btk.13.§ (1) bekezdése szerinti tettesként követte el;
- II.rendű vádlottbüntetését - halmazati jellegének mellőzésével - 2 (kettő) év 6 (hat) hó börtönre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra enyhíti;
- II.rendű vádlottvonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi;
- az ügyben érintett bűnjelek helyesen a Pécsi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bf/II/17/2013. szám alatt kerültek nyilvántartásba vételre;
- a 65. tételszámú ezüstgyűrű lefoglalását megszünteti és kiadni rendeli **sértetti hozzátartozó** (....., ... utca szám alatti lakos) részére;
- az 1., 2., 3., 24. és 25. tételszám alatt őrzött nyomhordozók és anyagminta lefoglalásának megszüntetésére és megsemmisítésére vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzi, és azokat az iratok mellékleteként rendeli kezelni;

- I.rendű és II.rendű vádlottak bűnügyi költség egyetemleges megfizetésére kötelezését mellőzi, az érintett 822.434 (nyolcszázhuszonkettőezer-négyszázharmincnégy) forint elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget helyesen I.rendű vádlottköteles megfizetni az állam részére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába mindkét vádlott tekintetében beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottakat, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 20.000 (húszezer) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész mindkét vádlott terhére, a vádtól eltérő minősítés miatt súlyosbításért; az I.rendű vádlott által elkövetett élet elleni bűncselekmény nyereségvágyból elkövetettkénti minősítése, társtettség megállapítása, és a feltételes szabadság lehetőségéből való kizárása végett; II.rendű vádlott vonatkozásában az élet elleni bűncselekmény vád szerinti minősítése és életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

Jogorvoslati kérelemmel élt továbbá I.rendű vádlott nyhítésért, védője elsődlegesen eltérő minősítés megállapítása, másodlagosan enyhítés érdekében; II.rendű vádlott nyhítésért, védője elsődlegesen a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése céljából.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában érdemi indítványt nem tett, bizonyítás elrendelését és a **sértetti hozzzátartozó** ismételt tanúkenti kihallgatását kérte. A nyilvános ülésen a bizonyítási indítvány elutasítását követően a tényállás helyesbítése, illetve II.rendű vádlott vonatkozásában eltérő tényállás megállapítása mellett *I.rendű vádlott* tekintetében a zsarolás büntette elkövetési alakzatának tetteskénti megállapítását, erőszakos többszörös visszaesőkénti elítélését, annak megállapítását, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, továbbá az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény alkalmazását-, *II.rendű vádlott* bűnsegédként elkövetett emberölés büntetteként értékelt cselekményének az 1978. évi IV. törvény 244.§ (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnpártolás büntettekénti minősítését, a kifosztás büntettének vádja alóli felmentését, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamának a kettő hónaptól öt évig terjedő büntetési tétel középértékéhez közel eső tartamú börtönbüntetés kiszabását, a közügyektől

eltiltás mellékbüntetés tartamának enyhítését és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés mellőzését indítványozta.

I.rendűs II.rendű vádlottak védői a nyilvános ülésen bejelentett jogorvoslati kérelmeikkel egyező tartalommal szólaltak fel.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete I.rendű vádlottelőélete, a sértett sérüléseinek keletkezési mechanizmusa, az őt ért erőbehatások száma és ereje vonatkozásában a Be.351.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján hiányos és részben ellentétes az iratok tartalmával, míg II.rendű vádlottcselekvése, szerepvállalása tekintetében ellentétes az iratok tartalmával. Ezzel összefüggésben ezen körülmények vonatkozásában az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett megfelelően eleget sem ténybeli, sem jogi szempontból, illetve részben az ítéletének bizonyítékokat értékelő, illetőleg jogi indokolásában szereplő olyan megállapításaiból is jogi következtetést vont le, melyek az ítélet tényállásában nem szerepelnek.

A fenti hiányosságok kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - kiegészítette, illetve helyesbítette, míg II.rendű vádlottvonatkozásában a Be.352.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján ellentétes tényállást állapított meg az alábbiak szerint:

- I.rendű vádlottat a Pécsi Városi Bíróság 11.B.549/2003/33. számú ítéletével helyesen 7 rb. lopás büntette és 2 rb. lopás vétsége, míg a Pécsi Városi Bíróság 5.B.2479/2003/31. számú ítéletével helyesen garázdaság büntette, 2 rb. súlyos testi sértés büntette, rongálás vétsége, garázdaság vétsége és könnyű testi sértés vétsége miatt ítélte el; a büntetés végrehajtására vonatkozó adatokat mindkét ítélet vonatkozásában mellőzte.

A Pécsi Városi Bíróság 5.Bk.70/2007/3. számú összbüntetési ítéletéből 2007. március 7-én szabadult feltételesen.

A Pécsi Városi Bíróság 12.B.361/2006/23. számú ítéletével elbírált súlyos testi sértés büntettét és kifosztás büntettét 2005. augusztus 27-én követte el. Ezen elítéléséből helyesen feltételes szabadságra került 2009. augusztus 23-án, a feltételes szabadság 2010. augusztus 22-én járt le, míg a büntetést a 2010. évi május hó 22. napján kell kitöltöttnek tekinteni *(I.rendű vádlotterkölcsei bizonyítványa a másodfokú bíróság iratai között 24. sorszám alatt).*

- A vádlottak által használt ingatlan két lakóhelyiségből, az udvarból nyíló bejárati ajtón keresztül megközelíthető *konyhából*, és az attól egy ajtó nélküli, szabad átjárást biztosító nyílással elválasztott *lakószobából* állt. Ezen kívül a fenti helyiségektől fallal elválasztott, csak az udvarról megközelíthető tároló, illetve a ház mögött különálló árnyékszék állt a lakók rendelkezésére (*helyszínrajz és fényképfelvételek a nyomozati iratok 541-563. oldalain*).
- Az ítéletből az 5. oldal 1. bekezdésének utolsó mondatát mellőzte, helyébe a következő szövegrész került:

A bántalmazás idején II.rendű vádlottis a, helyrajzi számú ingatlan területén tartózkodott, a tettegességben azonban nem vett részt. Nem volt megállapítható az sem, hogy a sértett bántalmazása idején akárcsak részben is a lakószobában lett volna (*ténybeli következtetés*).

- Az ítéletből az 5. oldal 2. bekezdését mellőzte, helyébe a következő szövegrész került:

A pontosabban meg nem határozható ideig tartó bántalmazás végén a sértett a prэшáz lakószobájának talaján mozdulatlanul feküdt, életjelet nem adott. Ebből I.rendű vádlott - majd később II.rendű vádlottis - arra következtetett, hogy meghalt. Ezért I.rendű vádlottmagához vette a sértett tulajdonát képező ismeretlen értékű mobiltelefont, valamint az ujján viselt 500 forint értékű ezüstgyűrűt, majd a sértett testét a prэшázban lévő barna színű szőnyeg darabjaiba göngyölte. A sértett holttestét helyesen I.rendű vádlottvitte a prэшáz előtt lévő víztározóhoz és dobta oda be (*ténybeli következtetés és I.rendű vádlottvallomása a nyomozati iratok 2081-2085. oldalain*).

A sértett holttestét másnap ugyancsak I.rendű vádlotttolta a Csepel típusú kerékpárral az elhagyatott prэшáz ciszternájához, és dobta be oda. II.rendű vádlottezalatt mindössze figyelt (*I.rendű vádlottvallomása a nyomozati iratok 2083. oldalán, II.rendű vádlott vallomása a nyomozati iratok 2225. oldalán*).

- A sértett eltűnését fiának házastársa jelentette be a Pécsi Rendőrkapitányságon a 2012. évi július hó 8. napján (*jegyzőkönyv a nyomozati iratok 741. oldalán*).
- A sértett tulajdonát képező, 500 forint értékű ezüstgyűrű a későbbiek során - közelebbről meg nem határozható időpontban és körülmények között - II.rendű vádlotthoz került, aki azt a sértett holttestének megtalálása előtt - pontosabban ugyancsak meg nem határozható időpontban - N. K.-nak ajándékozta. (*tanú1 tanúvallomása a nyomozati iratok 1351. oldalán, sértetti hozzátartozó tanúvallomása a nyomozati iratok 1373. oldalán és a 24. számú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldalán, felismerésre bemutatásról készült jegyzőkönyv a nyomozati iratok 595. oldalán*).

- A bántalmazás következtében a **sértett** az alábbi sérüléseket szenvedte el:

- 1./ A homlok bal oldalán a bőrön egy 15 mm hosszú, egyenetlen szélű folytonosság- megszakítás.
- 2./ A homlok bal oldalán a külső szemzug mögött a fejbőrön egy 15x15 mm-es vörhenyesbarna elszíneződés.
- 3./ A homlok bal oldalán a bal szemgödör középső részének vonalában 20x10 mm-es vörhenyesbarna elszíneződés.
- 4./ A jobb orrgyök felett a szemöldökre és a homlok jobb oldalára is ráterjedően egy 30x20 mm-es nagyságú vörhenyesbarna bőrelszíneződés.
- 5./ A homlok jobb oldalán a jobb szemüreg felett 10x9 mm-es vörhenyesbarnás elszíneződés.
- 6./ A homlok jobb oldalán a külső szemzug felett 15 mm-es egyenetlen szélű hám folytonosság-megszakítás.
- 7./ A homlok jobb oldalán a jobb szemüreg külső része felett 15x10 mm-es vörhenyesbarnás elszíneződés.
- 8./ A bal fül előtt és felett ferde lefutású, 20 mm hosszúságú, egyenetlen szélű hámfolytonosság-megszakítás. A törött koponyacsontok között a koponyaüreg megnyílt.
- 9./ Az orrcsúcs lelapult, bőrén egy 25x20 mm-es vörhenyesbarnán elszíneződött bőrfelület látható.
- 10./ A jobb járomív vonala felett ferde lefutású, 35 mm hosszúságú, 5 mm szélességű vörhenyesbarna szegély, a sebalapon a tömött járomív tapintható.
- 11./ A jobb szemgödör alatt a bőrön egy 20x20 mm-es vörhenyesbarna elszíneződés.
- 12./ Az áll jobb oldalán egy 35x15 mm-es vörhenyesbarnán elszíneződött terület.
- 13./ Az áll bal oldalán egy 15x10 mm-es vörhenyesbarnán elszíneződött terület.

A fenti külsérelmi nyomokhoz a koponyatető és a koponyaalap csontjainak törése, a jobb halántékcsontról darabos törése - a törtedarabok között az agyállomány szabadon látható -, a jobb járomív darabos törése, az állkapocs törése, a jobb arccsont és az orrcsont darabos törése, a jobb csontos szemgödör darabos törése társult. Ezen túlmenően a bordák bal oldalon hátul, a lapockacsúcs vonalában (II-III-IV. bordák) törtek.

A sértett fejét minimálisan tizenkettőt meghaladó tompa erőbehatás érte, melyek közül *egy* igen nagy erejű, *öt* nagy erejű, *kettő* a közepest meghaladó, míg *négy* közepes erejű volt.

A fentebb 1./, 4./, 8./, 10./ és 11./ számmal jelölt sérülések több kilogramm súlyú, lekerekített fémtárggyal (feszítő vas) történő bántalmazás következményei, a 2./, 3./, 5./, 6./, 7./, 9./, 12./ és 13./ szám alattiak egyaránt származhatnak ilyen tárggyal vagy ököllel történő bántalmazástól, illetve rúgástól.

A sértett sérüléseit kezdetben álló testhelyzetben szemből-jobbról, majd később fekvő testhelyzetben, felülről szenvedhette el. A jobb halántéktájékának és állának sérüléseit okozó erőbehatások bizonyosan fekvő testhelyzetben, a fejét balra fordítva - feje és álla bal oldala a talajon megtámaszkodott - érték.

Az előben elszenvedett sérüléseket követően a sértett eszméletlen állapotban lehetett, halála néhány órán belül bekövetkezett volna.

Nem volt megállapítható, hogy életét az idejekorán érkező orvosi segítség megmenthette volna-e. Amennyiben igen: közvetlen életveszélyes sérülései 6-12 hónap alatt, nagy valószínűséggel maradandó fogyatékoság hátramaradásával gyógyultak volna.

A sértett halálát vízbefúlás okozta.

*(**szakértő1** és **szakértő2** igazságügyi orvosszakértők szakvéleménye a nyomozati iratok 951-975. oldalain.)*

- I.rendű vádlotta cselekmények elkövetésekor a szokványos részegség állapotában volt.

*(**szakértő 4** és **szakértő3** igazságügyi elmeszakértői véleménye a nyomozati iratok 1095. oldalán.)*

- Az elsőfokú bíróság ítéletéből a 6. oldalának 2. bekezdésétől 5. bekezdéséig terjedő szövegrészeket mellőzte.
- **Tanú1**-el és **tanú2**-vel szemben a nyomozást a Baranya Megyei Főügyészség a 2013. évi július hó 29. napján kelt M.I.B.1406/2012/99-II. számú határozatával megszüntette *(határozat az elsőfokú bírósági iratai között 1/II. szám alatt)*.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az I.rendű vádlottvédekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A bizonyítási eljárást az elsőfokú bíróság az eljárási törvény rendelkezéseinek a megtartásával folytatta le. A bizonyítékokat elemző tevékenységét áttekintve mindenekelőtt azt szükséges hangsúlyozni, hogy a ... községben történt előzményeket és az onnan való távozás részleteit helyesen állapította meg.

A **tanú3**, **tanú4**, **tanú5** és **tanú6** egybehangzó tanúvallomása alapján volt rekonstruálható, hogy a vádbeli napon, a bűncselekmény elkövetése előtt rövid idővel - 21 óra körüli időpontban - a két vádlott és a sértett hármasan távozott ... községből, a szőlőhegyen lévő préházak irányába.

E tanúvallomások alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy sem a községből való távozásukkor, sem később ai szőlőhegyen a vádbeli napon **tanú2** és **tanú1** nem volt a társaságukban.

A ... községből történő távozás vonatkozásában tehát négy, túlnyomórészt kívülálló tanúnak az egymástól függetlenül megtett, egybehangzó vallomása zárta ki azt az I.rendű, illetve a II.rendű vádlottak védekezésében is időnként szereplő állítást, hogy **tanú2** is velük távozott volna. Ebben a körben tehát helyesen járt el az elsőfokú bíróság azért is, mert - amint arra a tényállás kiegészítése kapcsán utalás történt - az ügyészség **tanú2**vel és **tanú1**el szemben a nyomozást megszüntette.

Hangsúlyozni szükséges ugyanakkor, hogy I.rendű vádlott cselekményének büntetőjogi megítélése szempontjából nem bírt jelentőséggel az, hogy esetlegesen **tanú2** is a helyszínen volt, illetve részt vett volna a bántalmazásban. Ezért sem volt érthető I.rendű vádlottnak az eljárás egyes szakaszaiban tetten érhető azon törekvése, hogy ennek a megállapítását szorgalmazza a megalapozott bizonyítékokkal szemben.

A bűncselekmény elkövetésének időpontjával és helyével kapcsolatban ugyancsak kétséget kizáró erejű bizonyítékok álltak a hatóságok rendelkezésére. Az egyező tartalmú adatok alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a sértettet a vádbeli napon ... községben 21 óra körüli időpontban látták utoljára, a vádlottakkal a szőlőhegy irányába távozni. Ebből következően megalapozott az a következtetés is - amely ugyancsak egyező bizonyítékokon, köztük a vádlottak vallomásán is alapul - , hogy a sértett megölésére ezen a napon 21 órát követően, pontosabban azonban meg nem határozható időpontban került sor.

A vádlottak által lakott ingatlan szobájában lévő vérfreccsenések elemzése nyomán haemogenetikai szakértői vélemény készült, amely kétségtelenné tette, hogy az ott látható vérszenyeződések a sértettől származnak, tehát a bántalmazására és a sérülések elszენvedésére ebben a helyiségben került sor. Ezt egyébként a vallomásaikban mind I.rendű, mind pedig II.rendű vádlottak is megerősítették.

Az ölési cselekmény elkövetésével és annak a lefolyásával kapcsolatban a hely meghatározásán túlmenően objektív és természettudományos bizonyítékként állt rendelkezésre a boncjegyzőkönyv, illetőleg ennek nyomán a sérülések keletkezését és jellegét érintően adott igazságügyi orvosszakértői vélemény.

Ezeket a természettudományos alapozottságú bizonyítékokat kellett egybevetni I.rendű és II.rendű vádlottaknak a nyomozás különböző szakaszaiban tett igen nagy számú és gyakran egymással is ellentétes, összeegyeztethetetlen vallomásaival, és ennek alapján kellett meghatározni azt, hogy mi az az eseménysor, amit kétséget kizáró bizonyossággal a büntetőeljárásban meg lehet állapítani.

Szükséges kiemelni azt is, hogy a vádlottak vallomásaikat teljesen gátlástalanul, a védekezési szándékaiknak és vélt vagy valós eljárásjogi érdekeiknek megfelelően változtatták, egymással teljesen ellentétes, egymást kizáró előadásokat tettek, azok megváltoztatására elfogadható magyarázattal nem tudtak szolgálni. A feltárt újabb és újabb cáfolhatatlan tényekkel való szembesítésük következtében folyamatosan magyarázkodásra, előadásaik módosítására kényszerültek, melynek folytán szavahihetőségük is megdőlt.

Ezért tehát a másodfokú bíróság megítélése szerint az általuk az eljárás különböző szakaszaiban tett, egymást kizáró, mindenféle logikai rendet, illetve következetességet nélkülöző vallomásaik, illetőleg ezeknek egyes elemei a tényállás megállapításának alapjául csak akkor szolgálhatnak, ha összhangba hozhatók az egyéb, mindenekelőtt a fentebb már említett természettudományos bizonyítékokkal.

Ebből a szempontból áttekintve az eseményeket az volt tehát megállapítható, hogy a sérülések keletkezési mechanizmusát illetően I.rendű vádlottnak a nyomozás során a második kihallgatásakor tett vallomása, majd pedig ennek nyomán a helyszíni kihallgatása során elmondott tények bizonyultak elfogadhatónak.

Azon túlmenően, hogy elmondása szerint az említett lakószobában egyedül bántalmazta a sértettet, ekkor tett olyan vallomást a bántalmazás módjára is, amely szerint kezdetben ököllel ütötte, majd lábbal rúgta a sértett fejét, később pedig a helyiségben lévő feszítővassal ütötte azt (*I.rendű vádlottvallomása a nyomozati iratok 2081-2085. oldalain*).

Hangsúlyozni szükséges I.rendű vádlottezen vallomásával összefüggésben azt is, hogy ez alkalommal II.rendű vádlottszerepvállalásáról nem ejtett szót, ugyanis védekezésének az alapja ekkor az volt, hogy ebben az időpontban élettársa nem is tartózkodott az ingatlanban, hanem hozzátartozóinál egy más településen volt.

II.rendű vádlottszerepét azonban részben I.rendű vádlottnak az eljárás későbbi szakaszaiban tett vallomásaiból, részben pedig II.rendű vádlottezt megerősítő előadásából lehetett rekonstruálni. E körben teljes bizonyossággal mindössze az volt megállapítható, hogy II.rendű vádlotta sértett holttestének elrejtésében, illetőleg a lakóingatlanban a bűncselekmény nyomainak eltüntetésében, így a takarításban és a fal lemosásában működött közre.

A Baranya Megyei Főügyészség vádiratának ezen túlmutató, az ölési cselekményben való tevőleges részvételre vonatkozó adatai nem felderített tényeken alapultak, és ugyanez volt rögzíthető az elsőfokú bíróság azon ténymegállapításairól is, melyek szerint a sértett ütlegelése idején II.rendű vádlotta bántalmazás helyén, a lakószobában tartózkodott volna.

Ezzel összefüggésben ugyanis megalapozott bizonyíték sem a nyomozás során, sem az elsőfokú eljárásban nem merült fel, illet senki sem állított; így a vádiratban

és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásban rögzített ezen megállapítások ellentétesek az iratok tartalmával.

Ezért tehát az iratellenes megállapításokat mellőzve az elsőfokú bíróság ítéletéből azt kellett megállapítani, hogy kétséget kizáró bizonyossággal mindössze az volt rögzíthető, hogy II.rendű vádlottaz elkövetés időpontjában a prэшázban vagy az ingatlan udvarán tartózkodott. Azt azonban, hogy közelebbről hol, illetve a prэшáz melyik helyiségében volt, valamint milyen mozgást végzett a bántalmazás ideje alatt, rekonstruálni nem lehetett.

A sértett sérüléseivel kapcsolatban az elsőfokú bíróság - anélkül, hogy azt a történeti tényállásban rögzítette volna - a cselekmények minősítése kapcsán, illetőleg a bűnösségi körülmények körében utalt arra, hogy azok rendkívül éles, kínzó fájdalommal jártak. Erre vonatkozó adatok azonban nem álltak rendelkezésre, így ez a megállapítás is ellentétes volt az iratok tartalmával, amelyet ezért mellőzni kellett.

Az elsőfokú bíróság - ítéletszerkesztési hibát is vétve - szakértő1 igazságügyi szakértőnek a 2014. évi január hó 6. napján tartott tárgyaláson előterjesztett szakvéleménye alapján a cselekmények minősítése és a büntetés kiszabása körében rögzítette, hogy a sértett bántalmazása 20-25 perces időintervallumot vett igénybe *(48. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldala)*. Ezen szakértői megállapítás azonban nem a holttest vizsgálatán alapuló orvostudományi következtetés volt, hiszen annak állapota ilyen következtetés levonását nem tette lehetővé, pusztán az általános élettapasztalat alapján nyilatkozott a tárgyaláson az igazságügyi orvosszakértő úgy, hogy a tizenkét erőbehatás leadásához véleménye szerint ennyi időre volt szükség.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a bántalmazás időtartamának meghatározása - ebben az esetben - nem orvosszakértői kompetenciába tartozó kérdés, továbbá a természetes élettapasztalattal is ellentétes az, hogy a tizenkét ütéshez, rúgáshoz 20-25 perc volna szükséges. Következésképpen a bántalmazás időtartamával kapcsolatban a másodfokú bíróság ténymegállapítást az ítéletében nem tett.

Az elsőfokú bíróság a tényállásban csak I.rendű vádlottés a sértett vonatkozásában rögzítette azok ittas állapotát, II.rendű vádlottittasságával összefüggésben azonban - amint erre a fellebbviteli főügyészség képviselője is utalt - nem tett ténymegállapítást, pontosabban csak arra utalt, hogy ... községben ő is fogyasztott szeszes italt. Ugyanakkor a büntetés kiszabása körében terhére értékelte az ittaságát.

Mivel II.rendű vádlottittasságára vonatkozóan objektív adatok nem álltak rendelkezésre, ezért az nem volt megállapítható.

A sértett értékeinek az elvételével kapcsolatban I.rendű vádlotta nyomozás során két alkalommal is nyilatkozott, nem vitatva azt, hogy a sértett mobiltelefonját ő vette el. E vallomását elfogadva és azt figyelembe véve, hogy a holttest szőnyeggel történő becsavarása is az ő cselekvőségéhez volt köthető, a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy egyedül, és nem II.rendű vádlottal együtt vette el a sértettől az értéktárgyait.

Az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő ezzel kapcsolatos ténymegállapítás - mely szerint „miután a **sértett** földre rogyott és nem mozdult, ekkor már mindkét vádlott a sértetthez lépett és átkutatva a **sértett** ruházatát, magukhoz vették a sértett Samsung típusú mobiltelefonját, melynek értéke ismeretlen” - ugyancsak iratellenes megállapítás, melyre vonatkozóan semmilyen bizonyíték nem merült fel a büntetőeljárás során, így azt a másodfokú bíróság mellőzte.

Az eljárás során lefoglalt ezüstgyűrű vonatkozásában a fellebbviteli főügyészség átiratában bizonyítás felvételére tett indítványt, melyet a másodfokú bíróság nem talált megalapozottnak. Megítélése szerint ugyanis megnyugtató módon tisztázódott a büntetőeljárás során az, hogy a **tanú7** tanútól lefoglalt és bűnjelként rendelkezésre álló ezüstgyűrű **sértetté** volt, amely a megölése után került ki a birtokából.

A másodfokú bíróság nem osztotta a fellebbviteli főügyészségnek a felismerésre bemutatás törvényességével kapcsolatban tett aggályait sem.

A felismerésre bemutatás szabályait tárgyak vonatkozásában a Be.122.§ (3) bekezdése tartalmazza, mely mindössze azt írja elő - szemben a személyek bemutatására vonatkozó részletes szabályokkal -, hogy a kérdéses tárgyat hasonló tárgyak között kell elhelyezni.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a nyomozó hatóság ennek eleget tett, ugyanis azonos nagyságú, azonos anyagból (ezüsből) készült gyűrűk között helyezte el a vitatott tárgyat. A felismerést végző tanú, a **sértetti hozzátartozó** mind a felismerésre bemutatás alkalmával, mind később a 24. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldalán egybehangzóan állította, hogy a gyűrű a sértetté volt. Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság álláspontja szerint bizonyítottanak tekinthető, hogy a lefoglalt ezüstgyűrű a **sértett** tulajdonát képezte.

II.rendű vádlottaz eljárás során különböző vallomásokat tett arra nézve, hogy a kérdéses ezüstgyűrűt kitől kapta. Részben azt állította, hogy a lányától, majd **tanú1**től, illetőleg esetenként azt, hogy **tanú2**től. Azt azonban - szemben az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal - soha nem mondta, hogy I.rendű vádlottól kapta volna. Ezért a másodfokú bíróság megítélése szerint ebben a vonatkozásban mindössze az volt megállapítható, hogy pontosabban meg nem határozható időben és körülmények között került ez az ezüstgyűrű II.rendű vádlotthoz, aki azt elajándékozta **tanú7** tanúnak.

Összességében tehát ezek voltak azok az indokok, amelyek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást több vonatkozásban kiegészítette, helyesbítette, illetve részben eltérő tényállást állapított meg.

A fentiek szerint kiegészített, helyesbített, illetve az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól részben eltérő tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett I.rendű vádlottbüntetőjogi felelősségére, és az élet elleni cselekmény minősítése teljes egészében, míg az erőszakos vagyon elleni bűncselekmény minősítése is túlnyomórészt a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt.

Tekintettel arra, hogy a bűncselekmény elkövetése és elbírálása közötti időben, a 2013. évi július hó 1. napján új büntető törvény lépett hatályba, ezért vádlottanként elkülönítve kellett foglalkozni a büntető törvény időbeli hatályának kérdésével. A másodfokú bíróság ezt a vizsgálatot I.rendű vádlottesetében az életfogytig tartó szabadságvesztés vonatkozásában végezte el.

Az 1978. évi IV. törvény 47/A.§ (2) bekezdése szerint, ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább 20 évben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztést olyan bűncselekmény miatt szabta ki, amelynek büntethetősége nem évül el, legalább 30 évben határozza meg. Az elbíráláskor hatályban lévő Btk.43.§ (1) bekezdése a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját legalább 25, legfeljebb 40 évben állapítja meg.

Következésképpen az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény biztosít kedvezőbb lehetőséget I.rendű vádlottmagatartásának értékelésére.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság I.rendű vádlottvédőjének a különös kegyetlenség, mint minősítő körülmény megállapíthatóságát vitató jogi álláspontjával. Az ítélezési gyakorlat szerint ennek a minősítő körülménynek a megállapítására két okból kerülhet sor: megalapozhatja egyrészt a sértett által átélt testi, lelki gyötrelém, illetve fájdalomérzés, másrészt az elkövetés rendkívül durva, agresszív, brutális módja, amikor az elkövető mintegy az emberi mivoltából kivetkőzve valósítja meg a bűncselekményt.

A másodfokú bíróság megítélése szerint ez utóbbinak a feltételei I.rendű vádlottvonatkozásában hiánytalanul megvalósultak. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a vádlott részben ökölrel, részben rúgással, részben pedig egy több kilogramm súlyú vasdarabbal tizenkettőt meghaladó alkalommal bántalmazta a sértett fejtájékat.

A sértett által elszenvedett sérüléseknek és az erőbehatásoknak a számát, azok erejét - melyek jobbra igen nagy, nagy vagy a közepest meghaladóak voltak, és mindössze kétféle volt olyan, amely az egyébként még számottevő erősségűnek tekinthető közepes nagyságúnak minősült -, az elkövetéshez használt eszközt és az okozott elváltozásokat is figyelembe véve, a bűncselekménynek különös kegyetlenséggel történő minősítéséhez jelentettek következtetési alapot.

Tekintettel arra, hogy a másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint I.rendű vádlott volt az, aki - miután úgy ítélte meg, hogy a sértett meghalt - a tulajdonát képező ismeretlen értékű mobiltelefont, valamint az ujján viselt 500 forint értékű ezüstgyűrűt magához vette: ezért a terhére megállapított kifosztás büntetést - helyesen - a Btk.13.§ (1) bekezdése szerinti tettesként követte el.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyész azon álláspontjával, mely szerint I.rendű vádlott részéről többszörös visszaeső.

I.rendű vádlottat a Pécsi Városi Bíróság a 2005. évi október hó 21. napján jogerőre emelkedett 5.B.2479/2003/31. számú ítéletével garázdaság büntette, 2 rb. súlyos testi sértés büntette, rongálás vétsége, garázdaság vétsége és könnyű testi sértés vétsége miatt 1 év 4 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra, míg a Pécsi Városi Bíróság a 2007. március 1-én jogerőre emelkedett 12.B.361/2006/23. számú ítéletével az általa 2005. augusztus 27-én elkövetett testi sértés büntette és kifosztás büntette miatt mint különös visszaesőt 3 évi börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Mivel ezen ítéletek egymással ún. quasi halmazati viszonyban állnak, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a visszaesés, a különös visszaesés és az erőszakos többszörös visszaesés szempontjából egy elítélésnek tekintendők (BJD.8845).

A fenti két elítélésen túlmenően is van azonban egy további ítélet, a Pécsi Városi Bíróság 2003. szeptember 15. napján jogerőre emelkedett 11.B.549/2003/33. sorszámú ítélete, amely a többszörös visszaesői minőséget megalapozza és az erőszakos többszörös visszaesői minőséget is megalapozhatná, mert nem áll quasi halmazati viszonyban a Pécsi Városi Bíróság 2007. március 1. napján jogerőre emelkedett 12.B.361/2006/23. számú ítéletével. Ebben a határozatban ugyanakkor a vádlott elítélésére 2 rb. lopás büntette és 2 rb. lopás vétsége miatt, tehát nem az erőszakos többszörös visszaesői minőség megállapításához szükséges személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt került sor. Ezért az elsőfokú bíróságnak I.rendű vádlottat többszörös visszaesőként elítélő álláspontja helyes volt.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság több vonatkozásban tévesen vette számba, ezért ezeknek az ismételt áttekintése vált szükségessé.

I.rendű vádlotterhére volt értékelendő az ittas állapotban történő elkövetés, az, hogy a cselekményei tekintetében két körülménynél fogva is a felemelt büntetési tétel az irányadó.

További súlyosító körülmény a vonatkozásában, hogy a többszörös visszaesői minőségét megalapozó elítélésein túlmenően is volt már büntetve, és az erőszakos vagyon elleni bűncselekmény tekintetében különös visszaesőnek is minősül.

Nem értékelhető ugyanakkor a terhére az egyenes szándékkal történő elkövetés, hiszen az ítélkezési gyakorlat szerint az nem súlyosító körülmény; a kifosztás büntette tekintetében pedig azért sem, mert célzatos bűncselekményről lévén szó, az csak egyenes szándékkal valósítható meg. Ezért a súlyosító körülmények köréből az egyenes szándékkal történő elkövetésre utalást mellőzni kellett.

A megváltozott tényállásra és elkövetői alakzatra figyelemmel ugyancsak mellőzni kellett a vádlott terhére értékelt körülmények köréből a társas elkövetésre történő utalást.

I.rendű vádlottvonatkozásában a másodfokú bíróság enyhítő körülményt nem észlelt. Nem tekintette ilyennek a nyilvános ülésen kifejezett megbánását, sajnálkozását, mert az megítélése szerint nem volt őszinte. Beismerő vallomást pedig - szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával - nem tett, hiszen a büntetőeljárás későbbi szakaszában már a sértett vasdarabbal történő bántalmazását is tagadta, és azt **tanú2** tevékenységéhez kötötte. A beismerő vallomás enyhítő körülményként tehát nem volt a javára értékelhető.

Ezeket a körülményeket kellett tehát mérlegelni az enyhítést, illetve súlyosbítást célzó fellebbezések elbírálásakor.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy I.rendű vádlottal szemben a cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára és a nagy számú, nyomatékos súlyosító körülményekre figyelemmel csak az életfogytig tartó szabadságvesztés lehet az, amellyel a büntetés céljai elérhetőek.

Nyilvánvaló, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés, mint a jogrendszer által lehetővé tett legsúlyosabb jogkövetkezmény, önmagában is kivételes, csak a legnagyobb tárgyi súlyú bűncselekmények elkövetése miatt és kiemelkedő személyi társadalomra veszélyességgel rendelkező elkövetőkkel szemben alkalmazható. Ehhez képest is egy további kivételt, szigorúbb megítélést jelent a feltételes szabadságból történő végleges kizárásnak a lehetősége. Ennek a feltételeit a másodfokú bíróság az ügyben nem látta fennállni, következésképpen a feltételes szabadságra bocsátás kizártságára vonatkozó ügyészi fellebbezést nem találta megalapozottnak.

Egyetértett az elsőfokú bíróságnak a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben megállapító álláspontjával is.

Ezért I.rendű vádlottvonatkozásában az enyhítést célzó fellebbezést sem találta megalapozottnak.

II.rendű vádlottcselekményének értékelését illetően a másodfokú bíróság mindenben egyetértett a fellebbviteli főügyészség képviselőjének a nyilvános ülésen kifejtett álláspontjával.

A II.rendű vádlotttekintetében megállapított eltérő tényállásra figyelemmel a büntetőjogi felelőssége az emberölés bűntette és a kifosztás bűntette tekintetében semmilyen formában nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság bűnsegédként elkövetett emberölés bűntettében állapította meg II.rendű vádlottbűnösségét.

Az ítélezési gyakorlat ismeri ugyan a passzív magatartással elkövethető pszichikai bűnsegély fogalmát, ennek megállapítása azonban azt feltételezi, hogy a bűncselekmény elkövetésének helyszínén a bűnsegéd jelen van, az elkövetőre szándékerősítő, míg az áldozatra, a sértettre bénító hatást fejt ki.

A megváltozott tényállás folytán jelen ügyben még az adott helyiségben történő tartózkodás ténye sem volt megállapítható II.rendű vádlottrészéről. Így tehát az sem, hogy ő bármiféle, az elkövető magatartásának részokaként értékelhető cselekvést tanúsított volna.

Mindezek alapján tehát az emberölés bűntette vonatkozásában a büntetőjogi felelőssége nem volt megállapítható, és hasonlóan az sem, hogy a bűncselekmény elkövetése után közvetlenül a sértett értékeinek elvételében közreműködött volna.

Ezért a másodfokú bíróság II.rendű vádlottat az ellene, az 1978. évi IV. törvény 166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő emberölés bűntette és az 1978. évi IV. törvény 322.§ (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott kifosztás bűntette miatt emelt vád alól a Be.6.§ (3) bekezdésének b) pontja alapján - figyelemmel a Be.331.§ (1) bekezdésére is - felmentette, és megállapította, hogy bűnös az 1978. évi IV. törvény 244.§ (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnpártolás bűntettében.

A fellebbviteli főügyészség képviselőjének álláspontjától eltérően mindössze abban a részkérdésben határozott a másodfokú bíróság, hogy szükségesnek tartotta II.rendű vádlottat az ellene, az 1978. évi IV. törvény 166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő emberölés bűntettének vádja alól is felmenteni, ugyanis az emberölésként értékelhető magatartás és a

bűnpártolásként értékelt magatartás nem alaki, hanem anyagi halmazatban áll egymással.

Az állandóan követett ítélkezési gyakorlat szerint a járulékos bűncselekmény, azaz a bűnpártolás elkövetője nem lehet az, aki az alapbűncselekmény elkövetésében akár tettesként, akár részesként közreműködött. A bűnpártolás büntetében történő büntetőjogi felelősség megállapíthatóságát tehát tulajdonképpen az emberölés büntetének vádja alóli felmentés alapozta meg. Hangsúlyozni szükséges ugyanakkor e körben azt is, hogy a bűnpártolással kapcsolatos cselekvőség és magatartás mind a vádiratban, mind az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásban rögzítésre került, így e bűncselekményben a vádlott bűnössége megállapításának eljárásjogi akadálya nem volt.

II.rendű vádlottvonatkozásában az elkövetéskor hatályban volt büntető törvény kedvezőbb elbírálást eredményezett, ugyanis ennek értelmében a vádlott terhére rótt bűncselekmény 2 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, szemben az elbíráláskori törvény szerinti 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel.

II.rendű vádlottvonatkozásában súlyosító körülményt nem észlelt a másodfokú bíróság. Az elsőfokú bíróság által a terhére értékelt ittassága - amint arra a fentiekben már utalás történt - nem nyert bizonyítást, ezért azt súlyosító körülményként sem lehetett figyelembe venni, amint felmentésére tekintettel a kifosztás büntette vonatkozásában a társas elkövetést sem.

Enyhítő körülmény volt a javára a büntetlen előélete, a beismerő vallomása, a terhére rótt bűncselekmény tárgyi súlyához képest jelentősnek tekinthető időmúlás - különös tekintettel arra, hogy a büntetőeljárás gyakorlatilag teljes tartamát a legsúlyosabb kényszerintézkedés hatálya alatt, előzetes letartóztatásban töltötte -, valamint a hozzátartozó érdekében történő elkövetés.

Az irányadó büntetési tételkeret II.rendű vádlottvonatkozásában 2 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés, melynek 1978. évi IV. törvény 83.§ (2) bekezdése szerinti középértéke 2 év 7 hónap.

A másodfokú bíróság a cselekmény tárgyi súlyát és a vádlott javára értékelhető enyhítő körülményeket értékelve II.rendű vádlottbüntetését - halmazati jellegének mellőzésével - 2 év 6 hó börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra enyhítette.

Az enyhítést célzó fellebbezések tehát II.rendű vádlottat érintően eredményre vezettek.

Az elkövetéskor hatályban lévő büntető törvény alkalmazásának következménye volt, hogy szabadságvesztés helyett börtönbüntetést kellett a vádlottal szemben

kiszabni, illetőleg, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzni volt szükséges.

II.rendű vádlottvonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtási fokozata az 1978. évi IV. törvény 43.§ a) pontja alapján börtön, míg a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása az 1978. évi IV. törvény 62.§ (1) és a 63.§ (1) bekezdésén alapul.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy tévesen szerepel az elsőfokú ítéletben az ügyben érintett bűnjelek száma, ezért azt helyesbítette és megállapította, hogy azok a Pécsi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.II/17/2013. szám alatt kerültek nyilvántartásba vételre.

Nem rendelkezett az elsőfokú bíróság a bűnjelként lefoglalt ezüstgyűrűről, ezért ezt pótolva a másodfokú bíróság a 65. tételszámú ezüstgyűrű lefoglalását a Be.155.§ (1) bekezdése alapján megszüntette, és azt a Be.155.§ (2) bekezdése alapján kiadni rendelte a **sértetti hozzátartozó** részére.

Megalapozottnak találta a fellebbviteli főügyészség indítványát a bűnjelek tekintetében is.

A Be.151.§ (2) bekezdésének a 2013. évi július hó 1. napjától hatályos szövege szerint azok a dolgok foglalhatók le, amelyek bizonyítási eszközök, a törvény értelmében elkobozhatóak, illetve amelyekre vagyonelkobzás rendelhető el. Azok a tárgyak, amelyeket a büntetőeljárás során a nyomok megőrzése, láthatóvá tétele, szakértői vizsgálat alá vonhatósága, ezáltal a bizonyítékként felhasználhatóság érdekében készítenek (pl. nyomhordozók stb.), a büntetőügy iratainak részét (mellékletét) képezik, ekként lefoglalásukra, az érdemi döntést követően pedig elkobzásukra vagy megsemmisítésük elrendelésére nem kerülhet sor.

Ezért az elsőfokú ítéletben 1., 2., 3., 24. és 25. tételszám alatt feltüntetett nyomhordozók és anyagminta lefoglalásának megszüntetésére és megsemmisítésére vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzte, és azoknak az iratok mellékleteként történő kezelését rendelte el.

Miután a másodfokú bíróság ítélete szerint II.rendű vádlottaz emberölés büntette vonatkozásában nem vonható felelősségre, ekként az ezzel kapcsolatban felmerült bűnügyi költség egyetemleges megfizetésére sem kötelezhető. Ezért tehát az erre vonatkozó rendelkezést mellőzte, és megállapította, hogy az érintett 822.434 forint elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget helyesen I.rendű vádlottköteles megfizetni az állam részére.

Ennyiben tehát a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdésében írtak szerint - az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába I.rendű vádlott nevel.r. vádlott vonatkozásában a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése, míg II.rendű vádlott nevel.r. vádlott vonatkozásában az 1978. évi IV. törvény 99.§ (1) és (2) bekezdése alapján beszámítani rendelte az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére a Be.381.§ (1) bekezdése alapján a vádlottakat kötelezte.

P é c s, 2015. február 6.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró,
Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 7.B.305/2013/78. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.73/2014/30. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2015. évi február hó 6. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke